

Ақтөбелік Ұлы Отан соғысының батырлары: өмірі мен ерліктері



Білтабанов Иманғали (1925 – 1945)

1925 жылы Қобда ауданының Қосөткел ауылында туған.

1943 жылы әскерге шақырылды.

1943 жылы 25 қаңтарда бір күнгі ұрыста ғанапулемет расчетінің командирі сержант Иманғали Білтабанов 120 гитлершілді сұлатып салды. Соңғы ұрыста ол беліне байланған гранаттармен дзотқа секіріп жау амбразурасын өзімен бірге жарып жіберді.

1945 жылы 10 сәуірде И. Білтабановқа Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Бөкенбаев Малкеждар

(1924 – 2002)



1924 жылы Жұрын ауданының Соцжол ауылында туған.

1942 жылдың шілдесінде қызыл әскер қатарына шақырылды.

1944 жылдың маусымында 1-ші Беларусь майданының бөлімдері Буг өзеніне жетті. 21 маусымда Бөкенбаевтың взводы осы маңдағы ұрыста жаудың 102 солдаты мен офицерін қолға түсірді. Взвод командирінің өзі 5 солдат пен 2 офицерді тұтқынға алды.

Взвод командирі лейтенант М. Бөкенбаевқа Кеңес Одағының Батыры атағын берілді.

Жазықов Қожабай

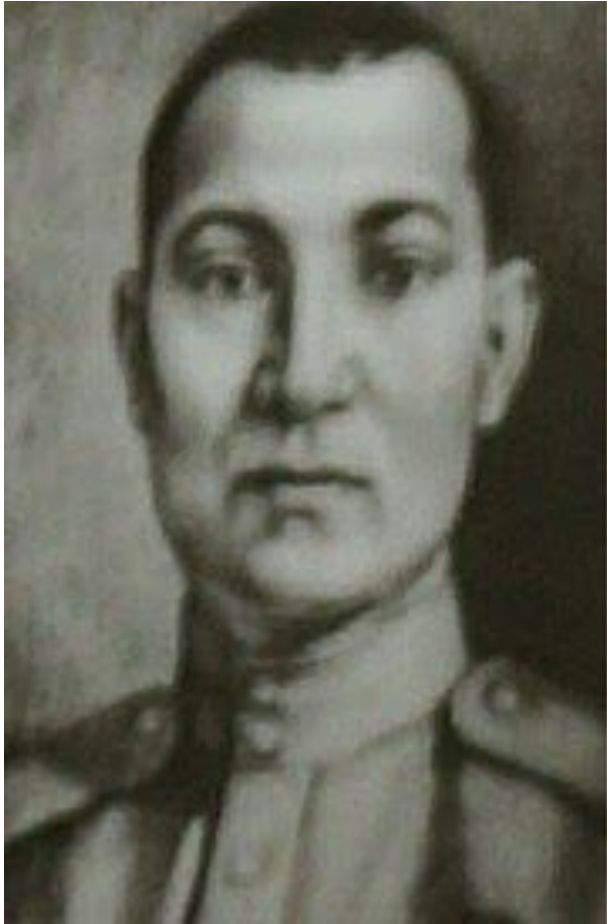
(1920 – 1982)



1920 жылы Байғанин ауданындағы Көктүбек ауылында туған. 1942 жылы қаңтарда Қ.Жазықов қызыл әскер қатарына шақырылды. 1943 жылғы 5 қарашаға қараған түні Жазықовтың отряды Днепропетровск облысының Тегеловка деревнясы маңында дұшпанның күші бернеше есе басым қорғаныс бөлімін жойды. Осы ұрыс болған жерде жау 300-дей солдаты мен офицерінен, оқ-дәрі тиеген екі автомашинасынан айырылды. Сол жылы 26 желтоқсанға қараған түні Жазықов басқарған отряд Дунайдан өткен кезде жаудың ротасына тұтқиылдан тап берді. Дұшпанның көптеген солдаты өлтіріліп, рота командирі және үш офицері бар 70-тен аса адам қолға түсірілді. Барлаушылар взводының командирі гвардия лейтенанты Қ. Жазықовқа Кеңес одағының Батыры атағы берілді.

Жанзақов Абдолла

(1918 – 1944)



1918 жылы Қобда ауданында туған.

1943 жылғы желтоқсанда Невель қаласының түбінде болған ұрыста автоматшы Абдолла бірінші болып дұшпан траншеясына басып кірді де автоматтан дәлдеп атып үш гитлершіні жайратты.

Полоцк қаласынан батысқа баратын темір жол бойында қантөгіс ұрыста автоматшы Жанзақов кейін шегініп бара жатқан дұшпанның көп адамын жойды. Бірақ батырдың өзі кескілескен ұрыста оққа ұшты.

А.Жанзақовқа 1944 жылғы 22 шілдеде Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Молдағұлова Әлия Нұрмұхамбетқызы
(1925-1944)



1925 жылы 15 маусымда қобда ауданындағы Бұлақ ауылында туған. 1931 жылы анасы қайтыс болғаннан кейін Әлия нағашы ағасы Әубәкір Молдағұловтың отбасында тәрбиеленеді. Москвада Әлия 4-класс бітірді. 1938 жылы Ленинградтағы №46 балалар үйіне орналастырылды. Рыбинск аудандық әскери комиссариатының жолдамасымен 1943 жылы шілде айында мергендер мектебін үздік бітірген Әлия Солтүстік – Батыс майданының 54-ші атқыштар дивизиясының 4-ші батальонына жіберілді. 1944 жылы 14 қаңтарда Казачиха деревниясын жаудан азат ету кезінде ерлікпен қаза тапты. 1944 жылғы 4 маусымда Ә.Молдағұловаға Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Үргенішбаев Ідіріс (1912-1944)



1912 жылы Шалқар ауданындағы Талдықұм ауылында туған. 1942 жылғы қаңтар айында қызыл әскер қатарына шақырылып, қысқа мерзімдік әзірлік оқуынан кейін Орталық майданда ұрысқа қатынасты. Фашистердің батальонға 22 рет қарсы шабуыл жасаған кезінде Үргенішбаев жаудың 90-нан астам солдаты мен офицерін жойды. Парторг бастаған кеңес сарбаздарының бір шағын тобы жаумен найзаласып, әрі мылтық дүмімен де қимыл жасап, дивизияның негізгі күштері келгенше плацдармды қолдан шығармады. 1944 жылғы 15 қаңтарда бөлімше командирі, сержант Ідіріс Үргенішбаевқа қаза тапқаннан кейін Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Еркінов Шүкір Таңатарұлы
(1924 – 1949)



1924 жылы Ойыл ауданында туған. 1942 жылы әскерге шақырылды. 43-ші жеке өзі жүретін артиллериялық танкіге қарсы истребитель дивизионының барлаушысы болды. Бұл дивизион Батыс және 1, 2, 3-ші Беларусь майдандарындағы шайқастарға қатысты.

Сержант Шүкір Еркінов 1944 жылы үшінші дәрежелі, 1945 жылы екінші дәрежелі және 1946 жылдың 15 мамырында бірінші дәрежелі «Даңк» ордендерімен марапатталады.

Ешбаев Сәрсенғали (1924 – 1996)



1924 жылы Байғанин ауданында туған. 1942 жылы әскерге шақырылып Калинин, Ленинград және 1 – ші Беларусь майдандарында 17 – ші инженерлік – саперлік Гатчина бригадасы 81-ші жеке инженерлік – саперлік батальонының сапері ретінде соғысты. Сәрсенғали Ешбаев 1944 жылы үшінші, екінші дәрежелі және 1945 жылдың 6 сәуірінде бірінші дәрежелі «Даңк» ордендерімен марапатталады.

Акимов Федор Филиппович (1915 – 1965)



1915 жылы Ақтөбе қаласында дүниеге келген. 1941 жылы майданда болды. 1943 жылдың қыркүйегінде атқыштар полкіндегі станокты пулеметтер бөлімшесінің командирі, аға сержант Акимов өз сарбаздарымен ротада бірінші болып Киевтің солтүстігінен Днепр өзенін кесіп өтті. Глебовка кемежайы ауданында пулемет оғымен біздің жауынгерлердің өзен арқылы өтуін қамтамасыз етті.

Аға сержант Ф.Ф.Акимовке 1943 жылғы 17 қазанда Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.



Батурин Александр Герасимович
(1915 – 1985)

1915 жылы Мәртөк ауданындағы Полтава селосында туған.

Ленинград үшін болған соңғы ұрыстарда Батурин жаудың үш ұшағын атып түсіріп, үш соғыс кемесін суға батырды, 40 зенитті-пулемет ұясын, үш батареясын солдаттар мен соғыс жүктері тиелген 42 автомашинасын, төрт оқ-дәрі қоймасын жарып жіберді.

Авиация полкі командирінің орынбасары аға лейтенант А.Г. Батуринге 1942 жылғы 23 қазанда Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.



Бойченко Виктор Кузьмич

1925 жылы Ақтөбе қаласында туған.

Ефрейтор В.Бойченко 1943 жылғы 26 қыркүйектің түніне қарай барлаушылар тобы құрамында Днепропетровск ауданы маңында Днепрден өтіп, плацдармды басып алды. Ұрыс кезінде оқпен және қолмақол айқаста өзі ондаған фашистерді жойып жіберді.

Плацдармды кеңейту үшін болған ұрыстарда жаудың тылына бірнеше рет барып, өте маңызды деректер алып қайтты.

Ефрейтор В.Бойченкоға 1943 жылғы 1 қарашада Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.



Гуцало Александр Семенович
(1917 – 1946)

1917 жылы Ақтөбеде туған.

1941 жылдың қарашасынан бастап майданда болды.

А.Гуцало 2-ші екпінді армия бөлімдеріне оқ-дәрі, азық-түлік жеткізіп тұру үшін жаудың тылына ұшағын 29 рет қондырды.

Соғыс кезінде жауға қарсы 494 рет ұшып шықты. Жеке өзі дұшпанның 18 ұшағын атып түсірді.

1946 жылдың 15 мамырында А. Гуцалоға Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Озмитель Федор Федорович
(1918-1944)



1918 жылы Мәртөк ауданының
Линовицкое селосында туған.

Чекист Ф.Ф.Озмитель басқарған халық кегін алушы отряд Смоленск, Минск обылыстарында неміс тілін оң сегіз ай бойы күйретумен болды. Минск-Москва тас жолының көпірлері үш рет күйретілді. Жаудың жиырма шақты кәсіпорны мен қоймасы талқандалды, Витебскідегі бу турбинасы істен шығарылды, 27 әскери эшелон құлатылды, 2 мыңнан аса фашист солдаты мен офицері құртылды. «Грозныйдың» партизандары Майдан-Берлин байланыс желісін 15 рет кесіп тастады. Ең соңғы ұрыста Озмитель ең соңғы гранатымен өзін де, айнала қоршаған фашистерді де жойып жіберді. 1944 жылғы 5 қарашада Ф.Ф.Озмительге Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.



Шатров Федор Анисимович

1914 жылы желтоқсанда Ақтөбе облысының Ембі стансасында туған.

1941 жылдың маусым айында әскер қатарына шақырылды. Авиация полкі әуе кемесінің командирі, гвардия капитаны Шатров 1944 жылдың наурызына дейін жаудың алғы шепте шоғырланған әскерлері мен техникасын, тылындағы маңызды нысандарын бомбалауға 281 рет (оның 179-ы түнде) ұшып қайтты.

1944 жылғы 14 наурызда Ф. Шатровқа Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Шиловский Леонид Прокофьевич
(1919 – 1943)



1919 жылы Новоресей ауданындағы Новоресей кентінде туған.

1943 жылы қыркүйектің 25-нен 26-на қараған түні, сапында Леонид Шиловский де бар 19 адамнан құрылған барлаушылар тобы Днепропетровск ауданында Днепрден алдымен өтті. Барлаушылар өздерінің басып алған плацдармын ұлғайту үшін түн бойы ұрыс жүргізді. Қолма – қол айқаста ол жаудың 11 солдатын жойып жіберді. Фашистермен көптеген шайқастарда және Днепрден өтуде батырлықпен көзге түскен ол жау оғына ұшты.

Қызыл әскері Л.П.Шиловскийге 1943 жылғы 1 қарашада Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.